

Medycyna Katastrof

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2025/2026
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Ratownictwo Medyczne
Dyscyplina wiodąca	Nauki o zdrowiu
Profil studiów	Praktyczny
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	egzamin
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Ratownictwa Medycznego (NZR) ul. Litewska 14/16 00-575 Warszawa tel. 22116 9207 email. anna.czerkas@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	prof. dr hab. n. med. i n o zdr. Robert Gałązkowski
Koordynator przedmiotu	mgr inż Marcin Janik marcin.janik@wum.edu.pl dr inż. n.o zdr. Aneta Binkowska aneta.binkowska@wum.edu.pl tel: 22116 9206
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr inż. n.o zdr. Aneta Binkowska aneta.binkowska@wum.edu.pl tel: 22116 9206
Prowadzący zajęcia	dr inż. n. o zdr. A. Binkowska, dr n. o zdr. dr n. o zdr M. Podgórski, mgr. Ł. Bondaruk, dr n. o zdr. K. Samoliński, dr n. o zdr J. Stachurski, dr n. o zdr. S. Świeżewski, mgr K. Kosiacka, mgr. S. Kusztykiewicz, dr n o zdr. A Wejnarski, mgr J. Zachaj, mgr A. Andrejas, lek. Michał Sobczyk

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	II rok / I semestr	Liczba punktów ECTS	1
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		5	
seminarium (S)			
ćwiczenia (C)		10	
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		10	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Wprowadzenie studentów w zagadnienia podstawowych wyróżników medycyny katastrof i zagrożeń cywilizacyjnych
C2	Zapoznanie studentów z postępowaniem w stanach nagłego zagrożenia życia podczas katastrof oraz zdarzeń masowych z uwzględnieniem segregacji poszkodowanych
C3	Zapoznanie studentów z organizacją zabezpieczenia medycznego oraz z aktami prawnymi dotyczącymi prowadzenia akcji ratunkowej
C4	Przedstawienie zasad planowania, kierowania i prowadzenia akcji ratunkowej podczas wypadków masowych i katastrof

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:

C.W.44.	zasady udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków;
C.W.55.	przyczyny i objawy śmierci oraz zasady jej rozpoznawania oraz zasady stwierdzania zgonu;
C.W.56.	wskazania do ułożenia pacjenta w pozycji właściwej do jego stanu lub odniesionych obrażeń;
C.W.80.	procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, z uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie produktów leczniczych;
C.W.81.	zasady podejmowania działań zabezpieczających w celu ograniczenia skutków zdrowotnych zdarzenia;
C.W.82.	zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji medycznej szpitalnej z wykorzystaniem systemów informatycznych, a także zasady zarządzania akcją medyczną w trakcie zdarzenia z dużą liczbą poszkodowanych;
C.W.93.	procedury medyczne i działania ratunkowe w stanach zagrożeń środowiskowych;
C.W.94.	rodzaje katastrof, procedury medyczne i działania ratunkowe podejmowane w zdarzeniach z dużą liczbą poszkodowanych;
C.W.95.	procedury medyczne i działania ratunkowe związane z wystąpieniem zagrożenia terrorystycznego, chemicznego, biologicznego, radiacyjnego lub nuklearnego;
C.W.96.	rodzaje zagrożeń terrorystycznych oraz zasady przeciwstawiania się atakom terrorystycznym i bioterrorystycznym, a także prawne uwarunkowania zarządzania kryzysowego;
C.W.97.	etyczne aspekty postępowania ratowniczego w zdarzeniach z dużą liczbą poszkodowanych;

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

C.U.26.	przygotować pacjenta do transportu;
C.U.47.	zaopatrywać rany, z uwzględnieniem ich rodzaju i charakterystyki;
C.U.48.	tamować i zaopatrywać krwawienia lub krwotoki z użyciem opatrunków zwykłych, hemostatycznych i opaski uciskowej;
C.U.62.	decydować o niepodejmowaniu resuscytacji krążeniowo-oddechowej lub o zaprzestaniu jej przeprowadzenia;
C.U.63.	dokonać segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji medycznej szpitalnej z wykorzystaniem systemów informatycznych;
C.U.64.	działać zespołowo, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego;
C.U.65.	transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych;

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

C.U.67.	identyfikować wskazania do transportu do centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci i zgłaszać spełnienie kryteriów kwalifikacji kierownikowi zespołu urazowego lub kierownikowi zespołu urazowego dziecięcego;
C.U.74.	wdrażać procedury medyczne i działania ratunkowe w przypadku zdarzenia z dużą liczbą poszkodowanych;
C.U.75.	wdrażać procedury medyczne i działania ratunkowe w przypadku wystąpienia zagrożenia terrorystycznego, chemicznego, biologicznego, radiacyjnego lub nuklearnego;

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	(pole nieobowiązkowe) Efekty w zakresie
--------------------------	--

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

W1	Zna podział zdarzeń i katastrof wg WHO. Zna podstawowe akty prawne krajowe i międzynarodowe dotyczące medycyny ratunkowej i katastrof;
W2	Zna i rozumie mechanizmy prowadzące do nagłych zagrożeń zdrowia i życia w sytuacji zdarzenia mnogiego/masowego lub katastrofy;
W3	Zna i rozumie wdrażane procedury medyczne i niemedyce w miejscu zdarzenia mnogiego/masowego lub katastrofy;
W4	Zna zasady zapobiegania skutkom katastrof u osób poszkodowanych – pomoc psychologiczna w poszczególnych fazach akcji ratunkowej;
W5	Zna organizację, funkcjonowanie i finansowanie systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne oraz organizację i funkcjonowanie innych służb i organizacji powołanych w zakresie ratownictwa medycznego;

Umiejętności – Absolwent potrafi:

U1	Kwalifikuje rodzaj zdarzenia we współpracy z innymi jednostkami działającymi w ramach Państwowego Ratownictwa Medycznego;
U2	Potrafi wdrożyć procedury postępowania w zdarzeniach mnogich/masowych i katastrofach;
U3	Zna zasady planowania, prowadzenia i kierowania akcją ratunkową w poszczególnych zdarzeniach mnogich/masowych i katastrofach;
U4	Zna i rozumie procedury związane z segregacją medyczną. Zna System START i JumpSTART. Zna systemy segregacyjne obowiązujące w innych krajach i w sytuacji konfliktów zbrojnych;
U5	Wdraża odpowiednie procedury w zależności od stanu pacjenta. Zna procedury postępowania z kobietami w ciąży i z dziećmi w sytuacji katastrofy;
U6	Zna zasadę prowadzenia dokumentacji medycznej w sytuacji zdarzenia mnogiego/masowego lub katastrofy;

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

K1	Posiada umiejętność działania w trudnych warunkach terenowych, w stresie i niepewności;
K2	Potrafi współpracować w grupie;

K3	Potrafi skutecznie komunikować się z poszkodowanym, świadkami zdarzenia i innymi służbami;
K4	Zna swoje ograniczenia;

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykład 1	Medycyna katastrof jako nauka. Rodzaje katastrof. Podział katastrof wg WHO. Zasady organizacji, kierowania i prowadzenia akcji ratunkowej podczas zdarzeń mnogich/masowych i katastrof. Podział stref i faz. Akty prawne, aktualnie obowiązujące, dotyczące prowadzenia akcji ratunkowej: Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym; Ustawa o Zarządzaniu kryzysowym. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. Procedury – zdarzenia mnogi/masowe Ministra Zdrowia-2020 r.	C.W.44. C.W.55. C.W.56.C.W.80 C.W.81. C.W.82. C.W.93. C.W.94. C.W.95. C.W.96. C.W.97. W1-W6
Wykład 2	Procedury medyczne, obowiązujące podczas zdarzeń mnogich i masowych w poszczególnych fazach akcji ratunkowej. Segregacja medyczna. System START. Postępowanie z pacjentem na miejscu zdarzenia, w trakcie transportu oraz w szpitalnym oddziale ratunkowym. Schemat badania urazowego- protokół MARCH, badania ABCDE oraz wywiadu SAMPLE. Dokumentacja prowadzona w sytuacji zdarzenia mnogiego/masowego lub katastrofy.	A.W5.3. C.W.21. C.W.44. C.W.55. C.W.56. C.W.80. C.W.81. C.W.82. C.W.93. C.W.94. C.W.95. C.W.96. C.W.97. W1-W5
Ćwiczenie 1	Zasady segregacji medycznej. Postępowanie z pacjentem w warunkach działań przedszpitalnych Zasady udzielania pomocy na poziomie BLS, KPP. Szybka ocena wstępna, szybkie badanie urazowe wg protokołu MARCH i odmienności w innych sytuacjach zagrożenia na miejscu zdarzenia środki ochrony własnej, Procedury - zasady komunikacji i prowadzenia dokumentacji.	C.U.26. C.U.47. C.U.48. C.U.62. C.U.63. C.U.64. C.U.65. C.U.67. C.U.74. C.U.75, UJ1-U6, K1-K4
Ćwiczenie 2	Segregacja medyczna. System START. Postępowanie z pacjentem na miejscu zdarzenia, w trakcie transportu oraz w szpitalnym oddziale ratunkowym. Ćwiczenie zdarzenia masowego.	C.U.26. C.U.47. C.U.48. C.U.62. C.U.63. C.U.64. C.U.65. C.U.67. C.U.74. C.U.75., UJ1-U6, K1-K4

7. LITERATURA
Obowiązkowa
1. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 91 z późn. zm.). 2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 lipca 2025 r. w sprawie wojewódzkiego planu działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (Dz. U. poz. 1057). 3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu zadań wojewódzkiego koordynatora ratownictwa medycznego (Dz. U. poz. 1655). 4. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 188). 5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 września 2021 r. w sprawie szczegółowej organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz. U. poz. 1737).

6. Gałązkowski R. Pawlak A. Podgórski M.: Taktyka Działań Ratunkowych. Zdarzenia Masowe I Mnogie. Warszawa. Medycyna Przedszpitalna w Lotniczym Pogotowiu Ratunkowym, 2021.
7. Ministerstwo Zdrowia: Procedura postępowania na wypadek wystąpienia zdarzenia z dużą liczbą poszkodowanych. Warszawa, 15 czerwca 2024.
8. Gałązkowski R. Kowalski M.: Medycyna przedszpitalna w przypadkach LPR i TOPR, Warszawa PZWL, 2024.
9. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej: Zasady organizacji działań poszukiwawczo-ratowniczych w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. Warszawa, 2023.
10. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej: Zasady organizacji ratownictwa medycznego w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. Warszawa, 2021.
11. International Search and Rescue Advisory Group, INSARAG Medical Working Group: Provision of medical care in an austere environment, specifically in a confined space. Styczeń 2011.
12. International Search and Rescue Advisory Group, INSARAG Medical Working Group: The medical management of the entrapped patient with crush syndrome. Marzec 2023.

Uzupełniająca

1. Mackway-Jones, K. Marsden J. Windle J. Jakubaszko J. Dudek K.: Triage : Ratunkowa Segregacja Medyczna. Wyd. 2 Pol. / Red. Juliusz Jakubaszko.. ed. Wrocław: Edra Urban & Partner, 2016.
2. Guła P. Jałoszyński K. S. Tarnawski P.: Medyczne Skutki Terroryzmu. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2017.
3. Stępka A. Podlasin, A.: Zdarzenia Masowe I Konflikty Zbrojne: Organizacja i Procedury Postępowania. Wydanie I. ed. Warszawa: PZWL/Wydawnictwo Naukowe PWN S. A., 2022.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
C.W.44. C.W.55. C.W.56. C.W.80. C.W.81. C.W.82. C.W.93. C.W.94. C.W.95. C.W.96. C.W.97. W1-W6	<i>Obecność na wszystkich zajęciach. Dyskusja. Bezpośrednia obserwacja studenta w czasie zajęć.</i>	<i>Aktywny udział we wszystkich zajęciach. Odpowiedź ustna z zagadnień wchodzących w zakres przedmiotu. Wykonanie segregacji medycznej oraz zarządzania moderowaną sytuacją zdarzenia mnogiego/masowego.</i>
C.U.26. C.U.47. C.U.48. C.U.62. C.U.63. C.U.64. C.U.65. C.U.67. C.U.74. C.U.75. UJ1-U6, K1-K4	<i>Egzamin pisemny (dopuszczony w wersji on-line) – Test końcowy składający się z 50 pytań jednokrotnego wyboru.</i>	<i>Uzyskanie powyżej 70% poprawnych odpowiedzi.</i>

9. INFORMACJE DODATKOWE

Regulamin zajęć:

- Obecność na ćwiczeniach jest obowiązkowa, nieobecność musi być odrobiona po konsultacji z osobą odpowiedzialną za przedmiot.
- Obecność na wykładach jest obowiązkowa, aczkolwiek obecność na nich może być brana pod uwagę przy rozwiązywaniu ewentualnych problemów.
- W sytuacji usprawiedliwionej nieobecności na ćwiczeniach, student ustala formę i termin odrobienia zajęć z koordynatorem przedmiotu drogą mailową lub telefoniczną. W przypadku braku odrobienia nieobecności, blok zajęć uważa się za niezaliczony.
- Studenci z UTS lub SE mają obowiązek uczęszczania na zajęcia.

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

- Jeśli student chce się przepisać do innej grupy dziekańskiej powinien złożyć **PODANIE** do Kierownika Jednostki z wyprzedzeniem do 14 dni – decyzję podejmuje Kierownik jednostki lub wykładowca do tego upoważniony. Ze względu na możliwości lokalowe do danej grupy możemy przepisać nie więcej niż 4 osoby. Podanie musi zawierać: imię i nazwisko, rok studiów, nr grupy, nr indeksu, dane kontaktowe telefon i e-mail. W podaniu należy podać termin w którym chce się odrabiać zajęcia. O przepisaniu do danej grupy decyduje kolejność zgłoszeń. Pierwszeństwo mają studenci z pisemną zgodą Dziekana na UTS lub SE. Do podania należy dołączyć kopię zgody
- Studenci nie mogą sami dopisywać się do grup na zajęciach. Dopuszczalna jest zmiana grupy ćwiczeniowej wyłącznie po uprzednim ustaleniu z koordynatorem przedmiotu drogą mailową lub telefoniczną. Osoby zmieniające grupy na własną rękę nie będą dopuszczone do zajęć, a tym samym zajęcia nie zostaną im zaliczone.
- **Jeśli student chce przepisać ocenę należy złożyć PODANIE do Kierownika Jednostki**– decyzję podejmuje Kierownik jednostki lub wykładowca do tego upoważniony. Podanie musi zawierać: imię i nazwisko, rok studiów, nr grupy, nr indeksu, dane kontaktowe telefon i e-mail. Do podania należy dołączyć kopię oceny z indeksu. Jeśli jest to forma przepisania z innej uczelni musi być zgoda Dziekana na przepisanie oceny. Kierownik podejmie decyzję po zapoznaniu się z sylabusem przedmiotu prowadzonego w innej uczelni i dostarczeniu kopii zgody Dziekana na przepisanie oceny. **Podanie musi być złożone do jednostki na początku semestru, w którym prowadzony jest przedmiot.**

Zaliczenie przedmiotu

Zaliczeniem przedmiotu jest egzamin w formie testu on-line. Test składa się z 50 pytań wielokrotnego wyboru z 5 odpowiedzi. Zalicza się 70%. Skala ocen jest następująca.

100,00 %	92,00 %	bdb (5,0)
91,99 %	88,00 %	pdb (4,5)
87,99 %	82,00 %	db (4,0)
81,99 %	76,00 %	ddb (3,5)
75,99 %	70,00 %	dst (3,0)
69,99 %	0,00 %	ndst (2,0)

Strona internetowa Zakładu Ratownictwa Medycznego: www.ratownictwo.wum.edu.pl

Studenckie Koła Naukowe działające przy Zakładzie Ratownictwa Medycznego WUM:

1. Studenckie Koło Naukowe Ratownictwa Medycznego
2. Studenckie Koło Naukowe Medycyny Ratunkowej Dzieci
3. Studenckie Koło Naukowe Medycyny Przedszpitalnej

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusa przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusa w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich